

Strömstad, 2018-09-18

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE

Dnr N2018-03829-RTS

Svinesundskommittén

Svinesundskommittén är en av tolv nordiska gränskommittéer och vi jobbar för att utveckla regional hållbar tillväxt inom Svinesundsregionen vilket innefattar Västra Götalandsregionen och norska Østfold. Vi har tagit del av SKL's, Västra Götalandsregions och Fyrbodals kommunalförbunds yttranden och ställer oss bakom dessa. Svinesundskommitténs eget yttrande belyser de frågor som är speciellt kopplade till vår roll som en av Nordens gränskommittéer med speciellt fokus på gränsregion.

Svinesundskommittén tackar för möjligheten att lämna yttrande. Detta yttrande fokuserar på COM (2018) 374 final samt COM (2018) 373 final. Yttrandet är ett inspel till regeringens förhandlingar med övriga medlemsstater och kommissionen.

Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder (COM(2018) 374 final)

Allmänna synpunkter

- Svinesundskommittén vill poängtera att vikten av att Interreg fortsätter stödja långsiktiga investeringar. De resurser som Interreg erbjuder skapar möjligheter av stor betydelse för den gränsöverskridande utvecklingen. Det är därför viktigt att budgetanslaget för europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden. Ur vårt gränsregionala perspektiv bör omfattningen av samarbetet öka varför en minskning av budgeten vore olyckligt.
- Gränsöverskridande samarbeten över sjögränser är mycket viktiga för Svinesundsregionen. Denna del av Skagerrak knyter samman Danmark, Norge och Sverige och är ett hav med höga naturskyddvärden och samtidigt en stor potential för hållbar blå tillväxt. Det skulle vara olyckligt för detta geografiska område om det inte skulle vara möjligt att genom Interreg samarbeta över landsgränser i detta område. Svinesundskommittén föreslår att regeringen verkar för att den nuvarande 150

- kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls. Värdet av tidigare gjorda investeringar inom ÖSK skulle urvattnas.
- Svinesundskommittén stödjer Västra Götalandsregionens förslag om att beslut om en framtida struktur för Interreg bör baseras på ett underlag där man tar hänsyn till tidigare finansiellt stöd och regionala förutsättningar för att ta fasta på vilka programgeografier som är funktionella.
  - Svinesundskommittén håller med Västra Götalandsregionen om att den regionala nivån behöver tydliggöras i förordningstexterna och att den gemensamma flernivåstyrningen av sammanhållningspolitiken är unik och bör värnas. Det är angeläget att lokal och regional nivå tillsammans med nationell och europeisk nivå styr genomförandet av EU:s budget.
  - Svinesundskommittén, i egenskap av projektägare och partner i ett antal Interreg-projekt, vill poängtera att de långa handläggningstiderna och sena utbetalningarna av Interreg-medel försvårar deltagandet i Interreg-projekt. Det blir dessutom extra problematiskt för små organisationer, såsom Svinesundskommittén, när utbetalning av medel dröjer.
  - Svinesundskommittén vill också lyfta problematiken med den befintliga finansieringen den svenska budget är 65 procent av budgeten och den norska budgeten är 35 procent av budgeten. Denna struktur medför problem att driva gränsregionala projekt. Svinesundskommittén föreslår därför att finansieringen av kommande program inom Interreg Sverige-Norge ska vara 50/50, det vill säga att den svenska budgeten och den norska budgeten inom samma projekt är lika stor.

Synpunkter på artikelnivå

- Gällande artikel 4 – geografiskt tillämpningsområdet för det gränsöverskridande samarbetet föreslår Svinesundskommittén att även reguljär båttrafik bör räknas som en fast förbindelse och bör omfattas av programmet. Svinesundskommittén stöttar förslaget om att gränsregionalt samarbete även får omfatta regioner i exempelvis Norge.
- Gällande artikel 9 – Eruf-medel för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) anser Svinesundskommittén att Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken och Svinesundskommittén tycker att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.
- Gällande artikel 14 – Särskilda mål för Interreg och tematisk koncentration har Svinesundskommittén följande inspel
  - o Vi stöttar de särskilda målen som definieras under punkt 3. Vi föreslår också att programmet behåller tidigare fokus på näringslivsutveckling och de små och medelstora företagen. I arbetet med att bygga innovativa och resilienta regioner har näringslivet en viktig roll och vi föreslår en speciell satsning på blå och grön tillväxt.
  - o Gällande punkt 4 a ii stödjer Svinesundskommittén genom vårt dagliga arbete effektiviseringen av den offentliga förvaltningen genom att främja rättsligt och administrativt samarbete med syfte att undanröja gränshinder för individ, företag och det offentliga.

- Gällande punkt 4 b erfar Svinesundskommittén att det i dagsläget saknas strukturer för gränsregionalt samarbete. Behovet av långsiktiga strukturer är viktiga för att möjliggöra effektiva gränsregionala samarbeten.
- Inom *artikel 16 – Utarbetande och inlämning av Interregprogram* vill Svinesundskommittén poängtera att det Nordiska perspektivet är viktigt och att de Nordiska gränskommittéerna bör ha en framträdande roll inom arbetet.
- Gällande *artikel 21* välkomnar Svinesundskommittén förslaget om att lokalt ledd utveckling kan etableras även inom Interreg.
- Svinesundskommittén stödjer *Artikel 24 – Småprojektfonder* och ser att förslaget kan skapa interregionalt samarbete gränsbor emellan.
- Gällande *artikel 44 – Interregprogrammets myndigheter* är Svinesundskommittén eniga med Västra Götalandsregionen om att den regionala förankringen försvagas om det skapas underprogram inom ramen för de transnationella samarbetsprogrammen och att den krävs en grundläggande analys innan en eventuell förändring kan ske.
- Svinesundskommittén, liksom SKL, anser att förenkling är en mycket viktig åtgärd för att åstadkomma ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av fonderna och välkomnar de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår.
- Gällande *artikel 45* anser Svinesundskommittén att det är viktigt att strukturen på svensk och norsk sida samordnas inom Interreg Sverige-Norge. Under nuvarande period har inte samordning funnits vilket varit olyckligt då det funnits olika strukturer på svensk och norsk sida. Det långa geografiska avståndet från de södra delarna av programområdet till programsekretariatet har också upplevts problematiskt.

Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (COM(2018) 373 final)

Allmänna synpunkter

- Svinesundskommittén ser med tillförsikt på de möjligheter som kan skapas genom förslaget COM (2018) 373 och sätter ett högt värde på samarbetet inom offentliga samhällstjänster. Det är av stor vikt att utveckla samarbeten som förbättrar ”den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen genom främjande av rättsligt och administrativt samarbete och samarbete mellan medborgare och institutioner” för att minska de skillnader som framkommit genom *Cross-border review* och därmed göra gränsregionerna mer attraktiva. Detta är frågor som är mycket aktuella och står högt på dagordningen hos de gränsnära kommunerna inom Svinesundsregionen. Behovet av en förbättring av de offentliga gränsregionala samhällstjänsterna är stort. Svinesundskommittén har i dagsläget inte kompetens att bedöma de juridiska förutsättningarna för förslaget.
- Den mekanism som presenteras och ämnar till att bidra till att stärka gränsområdenas potential, som delvis är outnyttjad på grund av de rättsliga systemen, är av stort värde. Svinesundskommittén har under ett flertal år bland annat arbetat

med gränshinder för näringslivet och kan se att de förslag på möjligheter som nu lyfts upp i COM (2018) 373 skapar ytterligare en dimension för att stärka gränsregionernas tillväxt och utveckling.

- Svinesundskommittén har erfarenhet att aktörer har nationella eller regionala ansvar men att det är för få som har ett uttalat ansvar över gränsen. Genom vårt arbete har vi många gånger stött på problem när stat, region eller kommun har en tydlig roll inom en definierad geografi men att det inte finns uttalade uppdrag kring gränsöverskridande samarbete. För att kunna genomföra långsiktiga territoriella samarbetsinsatser bör robusta strukturer utvecklas.
- I COM (2018) 474 står följande: ”Genom denna förordning inrättas en mekanism (nedan kallad mekanismen) för att göra det möjligt för en medlemsstat, med avseende på en gränsöverskridande region, tillämpa en annan medlemsstats lagfästa bestämmelser, om tillämpningen av den förstnämnda medlemsstatens lagfästa bestämmelser skulle utgöra ett rättsligt problem för genomförandet av ett gemensamt projekt.” Svinesundskommittén anser att det är viktigt att frågorna diskuteras och att det görs en juridisk bedömning på lokal, regional, nationell och unionsnivå. Här är det mycket viktigt med en frivillighet från involverade parter.
- Svinesundskommittén ber Regeringen att inta en positiv hållning till förslaget och utreda vidare hur det passar med svensk lagstiftning. Svinesundskommittén erbjuder sig att vara behjälpliga under arbetet eftersom gränsöverskridande frågor är en grundsten i vår organisation. Svinesundskommittén arbetar aktivt med att utveckla samverkan över gränserna men stöter dagligen på mentala och formella gränshinder.
- EU-kommissionen konstaterar i sitt meddelande COM (2017) 534 Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden att vissa framsteg har gjorts men att det fortfarande finns en rad rättsliga gränshinder i gränsregionerna såsom hinder inom hälso- och sjukvårdstjänster, kollektivtrafik och affärsutveckling. Det är svårt att lösa dessa hinder inom EU's program eftersom besluten går utanför programstrukturen.

Synpunkter på artikelnivå

- Kapitel 1
  - o Gällande artikel 1 som visar att syftet är att inrätta en mekanism anser Svinesundskommittén att principen är intressant för att utveckla gränsöverskridande projekt som kräver förändringar i regelverk och lagstiftning för att uppnå resultat. Svinesundskommittén kan i dagsläget dock inte bedöma de juridiska konsekvenserna av detta förslag.
  - o Gällande artikel 2 instämmer Svinesundskommittén. Nordiska Ministerrådet och de nordiska gränskommittéerna arbetar i dagsläget aktivt för att hitta lösningar

- som berör människor som är verksamma över landsgränser. Den föreslagna mekanismen kan stötta detta arbete.
- Gällande artikel 4 anser Svinesundskommittén att frivillighet är en förutsättning för den föreslagna förordningen.
  - Gällande *Kapitel 2 - Förfarande för att utfärda ett åtagande eller uttalande* till och med *Kapitel 5 Genomförande och slutbestämmelser* anser Svinesundskommittén att det i princip verkar intressant men Svinesundskommittén kan i dagsläget inte uttala oss om de juridiska lösningarna.
  - *Förslag till Europaparlamentet och Rådets förordning.*
    - Utifrån Svinesundskommitténs perspektiv är det gällande *förslag 1* viktigt att skapa reella förutsättningar för ett territoriellt samarbete.
    - Gällande *förslag 4* instämmer Svinesundskommittén kring att man ska eliminera hinder särskilt avseende hälso- och sjukvård, arbetsrätt, skatter, företagsutveckling samt hinder som beror på skillnader i förvaltningskultur och nationella regelverk.
    - Gällande *förslag 7* anser Svinesundskommittén att det är viktigt att skapa förutsättningar för att utveckla enskilda projekt och åtgärder för att kunna bedöma effekten av den nya mekanismen.
    - Gällande *förslag 8* anser Svinesundskommittén att nationella och gränsregionala aktörer (den aktör som äger frågan i respektive fall) involveras i arbetet med att utforma systemen för att enklare kunna implementera dem i sina uppdrag.
    - Gällande *förslag 12* har de nordiska länderna under decennier arbetat för att lösa gränshinder och det är viktigt att dessa gränshinder även uppmärksammas på europeisk nivå.

Med vänliga hälsningar,

Elsie Hellström

VD, Svinesundskommittén

+46 (0)70 648 60 79

Elsie.hellstrom@svinesundskommitten.com